

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum: 23 juli 2024
Zaaknummer: 0000843154
Onderwerp: Uitkomsten Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023

Aanleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor is een instrument om inzicht te verkrijgen in de beleving van inwoners. Dijk en Waard is één van de deelnemers en heeft aanvullende vragen over vuurwerk aan de 'vrije ruimte' van het onderzoek toegevoegd.

In juni 2024 heeft de gemeente de rapportage ontvangen. De vragenlijsten voor dit onderzoek zijn in de tweede helft van 2023 afgenomen door het CBS in samenwerking met Ipsos I&O. Na een analysefase wordt, evenals voorgaande jaren, de rapportage het volgende kalenderjaar opgeleverd. In de rapportage worden de resultaten uit dit onderzoek gepresenteerd. Dit collegebericht informeert u over de belangrijkste resultaten. De rapportage Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023 is als bijlage bij dit collegebericht gevoegd.

Kernboodschap

De Veiligheidsmonitor geeft inzicht in hoe inwoners denken over de leefbaarheid van de woonbuurt, hoe zij de buurtoverlast beleven, slachtofferschap en veiligheidsbeleving. Daarnaast worden inwoners gevraagd over het functioneren van de politie en gemeente, preventie, discriminatie en vuurwerk. Inzicht in de beleving van inwoners is essentieel voor het vormen van beleid en het bijsturen ervan.

Toelichting

De standaard-vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 vaste vragenblokken. Gemeenten hebben de mogelijkheid aanvullende vragen toe te voegen aan het onderzoek. Dijk en Waard heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt door aanvullende vragen over vuurwerk te stellen. De resultaten hiervan zijn terug te lezen op pagina 111 t/m 122 van de rapportage. Naast het opnemen van extra vragen over vuurwerk is er gemeten op CBS-wijkniveau. Opgemerkt moet worden dat de wijken 't Kruis, Bedrijventerrein Zandhorst en Koedijk zijn samengevoegd met respectievelijk de wijken Oostertocht, Stadshart en Sint-Pancras om op die manier met voldoende inwoners (ouder dan 15 jaar) een representatieve steekproef te kunnen trekken.

De belangrijkste resultaten

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023 weergegeven.

- **Leefbaarheid woonomgeving:** inwoners van Dijk en Waard geven de leefbaarheid in de buurt, net als in 2021, het rapportcijfer 7,7. De tevredenheid over fysieke voorzieningen is in Dijk en Waard hoger dan het gemiddelde in de gemeenten van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en Nederland, alleen zijn inwoners van Dijk en Waard minder vaak

tevreden over de voorzieningen voor jongeren. Dijk en Waard scoort ook hoog op sociale cohesie in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

- **Overlast in de buurt:** 42 procent van de inwoners van Dijk en Waard ervaart veel overlast in de buurt. Dit is vergelijkbaar met 2021. De meeste overlast in de buurt wordt ervaren van het verkeer. De totaal ervaren overlast is in Dijk en Waard lager dan het landelijk gemiddelde (45%) en vergelijkbaar met het gemiddelde in de gemeenten van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
- **Veiligheidsbeleving:** inwoners van Dijk en Waard geven de veiligheid in hun buurt het rapportcijfer 7,5. Dit is vergelijkbaar met 2021. Ook het onveiligheidsgevoel in de eigen buurt is in 2023 vergelijkbaar met twee jaar eerder. In de buurt voelt 13 procent zich wel eens onveilig. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde. Er zijn verschillen in onveiligheidsgevoelens in Dijk en Waard tussen wijken onderling.
- **Slachtofferschap:** inwoners van Dijk en Waard waren in 2023 vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit dan in 2021. Onder traditionele criminaliteit worden geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten geschaard. Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is in Dijk en Waard gestegen van 14 procent in 2021 naar 18 procent in 2023. Een stijging van de traditionele criminaliteit is ook het landelijke beeld. Het slachtofferschap is voor traditionele criminaliteit in Dijk en Waard lager dan het landelijk gemiddelde en de omliggende gemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn. Opgemerkt moet worden dat in 2021 maatregelen omtrent de verspreiding van het coronavirus van kracht waren en er daardoor gedurende die tijd minder traditionele criminaliteit werd gepleegd. Het slachtofferschap van online criminaliteit in 2023 is vergelijkbaar met twee jaar eerder.
- **Contact burgers en politie:** bijna vier op de tien inwoners zijn (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, bijna de helft is (zeer) tevreden over het algemeen functioneren. Dit is vergelijkbaar met 2021.
- **Vuurwerk:** Bijna vier op de tien inwoners van Dijk en Waard steken doorgaans vuurwerk af tijdens de jaarwisseling. Ruim de helft van de inwoners beschouwt het afsteken van vuurwerk als een mooie traditie die in stand gehouden moet worden. Het draagvlak voor zowel een landelijk (49%), als lokaal vuurwerkverbod (46%) ligt in Dijk en Waard dicht bij elkaar. Twee derde is van mening dat er vuurwerk vrije zones op bepaalde plekken in de gemeente moeten komen.
- **Wijken vergeleken:** Vijf wijken, namelijk Oudkarspel, Sint-Pancras/Koedijk, Broekhorn, De Draai en De Noord, scoren het vaakst *significant beter* op leefbaarheids- en veiligheidsthema's dan gemiddeld in de gemeente Dijk en Waard. Zes wijken scoren het vaakst *significant slechter* op de leefbaarheids- en veiligheidsthema's dan gemiddeld in de gemeente. Dit betreft de Schrijverswijk, Schilderswijk, Heemradenwijk, Molenwijk, Rivierenwijk en Stadshart/Bedrijventerrein Zandhorst. Inwoners van deze wijken beoordelen de leefbaarheid en de veiligheid van hun woonbuurt met een lager rapportcijfer en ervaren, met uitzondering van de Schilderswijk, minder sociale cohesie dan gemiddeld.
- **Benchmark:** inwoners van Dijk en Waard scoren relatief beter op de indicatoren van leefbaarheid dan in Nederland. Ook vergeleken met de referentiegemeenten Alkmaar,

Den Helder en Hoorn is de totaal ervaren overlast in Dijk en Waard lager dan in alle referentiegemeenten. In Dijk en Waard ervaart men een sterkere sociale cohesie, en zijn inwoners vaker tevreden over het functioneren van de gemeente. Wel is de zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers in Dijk en Waard lager. Ditzelfde geldt voor de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Wel voelen inwoners van Dijk en Waard zich minder vaak onveilig in hun buurt dan in Alkmaar, Den Helder en Hoorn.

Vervolg

De Veiligheidsmonitor dient als instrument voor de effectmeting van (veiligheids-)beleid. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de uitkomsten uit de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor worden gebruikt om het veiligheidsgevoel in Dijk en Waard te vergroten. Het college ziet dat de ontwikkelingen in de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2023 ten opzichte van 2021 beperkt zijn. Wel ziet het college in de uitkomsten dat wijken onderling verschillen. In zijn algemeenheid zijn de uitkomsten goed te betrekken bij de pilot Dorps- en wijkgericht werken. De Veiligheidsmonitor geeft input aan het opstellen van een wijkagenda binnen de pilot wijken.

Verder ziet het college in de uitkomsten dat de investeringen die zijn gedaan in het boa-team positief resulteren (2023 in vergelijking met 2021). Wel blijft de zichtbaarheid van handhavers in Dijk en Waard achter ten opzichte van Alkmaar, Hoorn en andere 70.000+ gemeenten in Nederland. Het college verwacht, met het effectueren van de beschreven formatie-uitbreiding van het boa-team in de Kadernota 2025, dat de zichtbaarheid van de handhavers in Dijk en Waard verder zal toenemen. Ook verwacht het college met de formatie-uitbreiding van het boa-team beter te kunnen inspelen op de verschillende vormen van ervaren overlast in Dijk en Waard.

Nu de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor bekend zijn, wordt de raad uitgenodigd om de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2023 – inclusief de uitkomsten omtrent vuurwerk – nader oordeelsvormend te bespreken in de commissie van 10 september 2024. De raad wordt voorgesteld het gesprek aan te gaan over:

1. *Welke richting wil de raad het college meegeven bij de interpretatie van de uitkomsten van de vragen over vuurwerk?*

De richting kan betrekking hebben op het al dan niet instellen van een algeheel vuurwerkverbod of vuurwerkvrije zones. Tevens kan de raad deze informatie betrekken bij de behandeling van de moties over vuurwerk die tijdens de jongerenraad op 7 maart 2024 aan de orde zijn gekomen. Deze moties gaan over vuurwerkvrije zones, zwaarder straffen en het lobbyen voor een landelijk vuurwerkverbod bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2023 komen deze zaken terug. Op basis hiervan kan de raad zelf aangegeven hoe zij verder wil met de moties over vuurwerk.

2. *Welke aandachtspunten wil de raad het college nog meegeven bij de interpretatie van de andere uitkomsten van de Veiligheidsmonitor?*

Het college kan deze opmerkingen betrekken bij de verdere uitvoering van beleid.

Bijlagen

Veiligheidsmonitor gemeente Dijk en Waard 2023 (843154).